

**VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS „EKOAGROS“
KONTEKSTO NUSTATYMO ATASKAITA**

2025 m. gegužės 20 d. Nr.
Kaunas

NUSTATYMO DATA: 2025 m. gegužės 14-19 d.

ATLIKO: Viešosios įstaigos „Ekoagros“ (toliau – įstaiga) antikorupcinės atitikties funkcijos vykdytoja Aistė Tomkienė.

1. ĮVADAS

1.1. Paskirtis.

Įstaigos išorės ir vidaus veiksmų, sąlygojančių korupcijos pasireiškimo tikimybę, analizės ataskaita skirta aprašyti įstaigos Antikorupcinės vadybos sistemos, atitinkančios LST ISO 37001:2017 „Antikorupcinės vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės“ arba lygiavertės, reikalavimus, diegimas“ išorės ir vidaus veiksmų, skatinančių korupcijos pasireiškimo tikimybę, konteksto analizės rezultatus (toliau – Konteksto analizės ataskaita).

2. ĮSTAIGOS KONTEKSTO ANALIZĖS REZULTATAI

2.1. Organizacijos dydis, struktūra ir perduotas sprendimų priėmimo įgaliojimas.

Įstaiga yra pelno nesiekiantis ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, vykdamas ekologinės žemės ūkio ir maisto produktų bei pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų produktų, auginimo, gamybos ir (ar) perdirbimo sertifikavimą bei pagalbinių medžiagų, skirtų ekologiškai gamybai, atitikties patvirtinimą, įgyvendinantis įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka valstybės politikos priemones pagal žemės ūkio ir maisto produktų eksporto skatinimo priemones ir programas, administruojantis valstybės intervencijos ir paramos privačiajam sandėliavimui priemones, nustatytas Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 4 straipsnio 4¹ dalies 1 punkte.

Įstaigos steigėjai – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija. Savininkas – Lietuvos valstybė. 2014 m. rugsėjo 3 d. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai pavesta įgyvendinti valstybės, kaip įstaigos savininkės, turtines ir neturtines teises ir pareigas. 2014 m. rugsėjo 26 d. perdavimo–priėmimo aktu Nr. 3-31/2B-14-05 Sveikatos apsaugos ministerija perdavė, o Žemės ūkio ministerija perėmė įstaigos dalininko turtinį įnašą.

Šiuo metu savininko turtines ir neturtines teises bei pareigas įgyvendinanti institucija yra Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija. Įstaiga įgyja civilines teises, prisiima civilines pareigas ir jas įgyvendina per savo valdymo organus. Įstaiga negali įgyti civilinių teisių ir pareigų per savo dalininkus.

Įstaigos organai yra: visuotinis dalininkų susirinkimas; valdyba – kolegialus valdymo organas; direktorius – vienasmenis valdymo organas. Įstaiga turi 3 filialus – Utenos, Telšių filialus ir filialą „Litfood“. Šie filialai turi savo atskiras buveines ir atlieka dalį įstaigos funkcijų, vadovaudamiesi filialų nuostatais. Utenos ir Telšių filialai veikia kaip sertifikavimo ir kontrolės funkcijas atliekantys įstaigos struktūriniai

padaliniai regionuose. Filialas „Litfood“ įsikūręs Vilniuje ir įgyvendina įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka valstybės politikos priemonės pagal žemės ūkio ir maisto produktų eksporto skatinimo priemonės ir programas, administruoja valstybės intervencijos ir paramos privačiam sandėliavimui priemonės, nustatytas Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 4 straipsnio 4¹ dalies 1 punkte. Filialai neturi atskiros buhalterijos, gali būti likviduojami dalininko nustatyta tvarka.

Socialinio draudimo fondo valdybos (Sodra) duomenimis 2025-05-19 dienos pradžioje įstaigoje dirbo 85 darbuotojai (apdraustieji).

Lentelė 1. Informacija apie juridinį asmenį¹.

<i>Įmonės kodas</i>	259925770
<i>Įregistruotas</i>	1997-03-14
<i>Oficialus pavadinimas</i>	Viešoji įstaiga "Ekoagros"
<i>Registracijos adresas</i>	Kauno m. sav. Kauno m. Laisvės al. 67
<i>Teisinė forma</i>	Viešoji įstaiga
<i>Teisinis statusas</i>	Teisinis statusas neįregistruotas
<i>PVM mokėtojas</i>	LT599257716 nuo 2001-12-01
<i>Ekonominės veiklos rūšys</i>	71.20.70 Gaminių sertifikavimas, jų normatyvinių dokumentų reikalavimų kontrolė; 84.13 Verslo veiklos reguliavimas ir parama efektyviau ją organizuoti; 82.30 Posėdžių ir verslo renginių organizavimas; 85.5 Kitas mokymas.

Įstaigos pagrindinis veiklos tikslas – tenkinant viešuosius interesus, vykdyti ekologinės žemės ūkio ir maisto produktų bei pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų produktų, auginimo, gamybos ir (ar) perdirbimo sertifikavimą bei pagalbinių medžiagų, skirtų ekologiškai gamybai, atitikties patvirtinimą.

2023 m. balandžio 19 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarimu Nr. 285 pakeitė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. gruodžio 11 d. nutarimą Nr. 1237 „Dėl reglamento (ES) Nr. 2017/625 įgyvendinimo“, kurio 1² punktu kontrolės institucija – viešoji įstaiga „Ekoagros“ – paskirta oficialiai kontrolei atlikti Reglamento (ES) Nr. 2017/625 1 straipsnio 2 dalies i punkte nustatytoje ekologinės gamybos srityje.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymo Nr. 375, 2 punktu (Žemės ūkio ministro 2025 m. balandžio 30 d. įsakymo Nr. 3D-257 redakcija) viešajai įstaigai „Ekoagros“ pavesta vykdyti ekologinės gamybos oficialią kontrolę pagal patvirtintas Ekologinės gamybos taisykles. Atitinkamai Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. rugpjūčio 27 d. įsakymo Nr. 3D-475, 1 punktu (žemės ūkio ministro 2015 m. spalio 13 d. įsakymo Nr. 3D-768 redakcija) viešajai įstaigai „Ekoagros“ leista sertifikuoti pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintus produktus Pagal Nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintų produktų pripažinimo taisyklių nustatyta tvarka. Taip pat pažymėtina, kad 2022 m. gegužės 20 d. žemės ūkio ministro įsakymo Nr. 3D-351, 3.3 papunktyje nurodoma, kad Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. 3D-475 „Dėl leidimo sertifikuoti pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintus produktus suteikimo VŠĮ „Ekoagros“ suteiktas leidimas galioja ir sertifikavimo ir priežiūros veiklai vykdyti pagal šiuo įsakymu patvirtintas Nacionalinės maisto kokybės sistemos taisykles.

Taip pat Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. rugpjūčio 23 d. nutarimu Nr. 669 pakeistas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 18 d. nutarimas Nr. 90 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 8 punktą“, kuriuo viešoji įstaiga „Ekoagros“ įgaliota atlikti Vyriausybės įgaliotos įstaigos funkcijas, nustatytas Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 4 straipsnio 4¹ dalyje (nutarimas įsigaliojo nuo 2024 m. sausio 1 d.). Šio įstatymo 4¹ straipsnyje nurodyta, kad Vyriausybės įgaliota įstaiga organizuoja ir administruoja žemės ūkio ir maisto produktų eksporto skatinimo priemonės ir programas; administruoja

¹ Šaltinis - Rekvizitai.lt: <https://rekvizitai.vz.lt/imone/ekoagros/juridinis-asmuo>

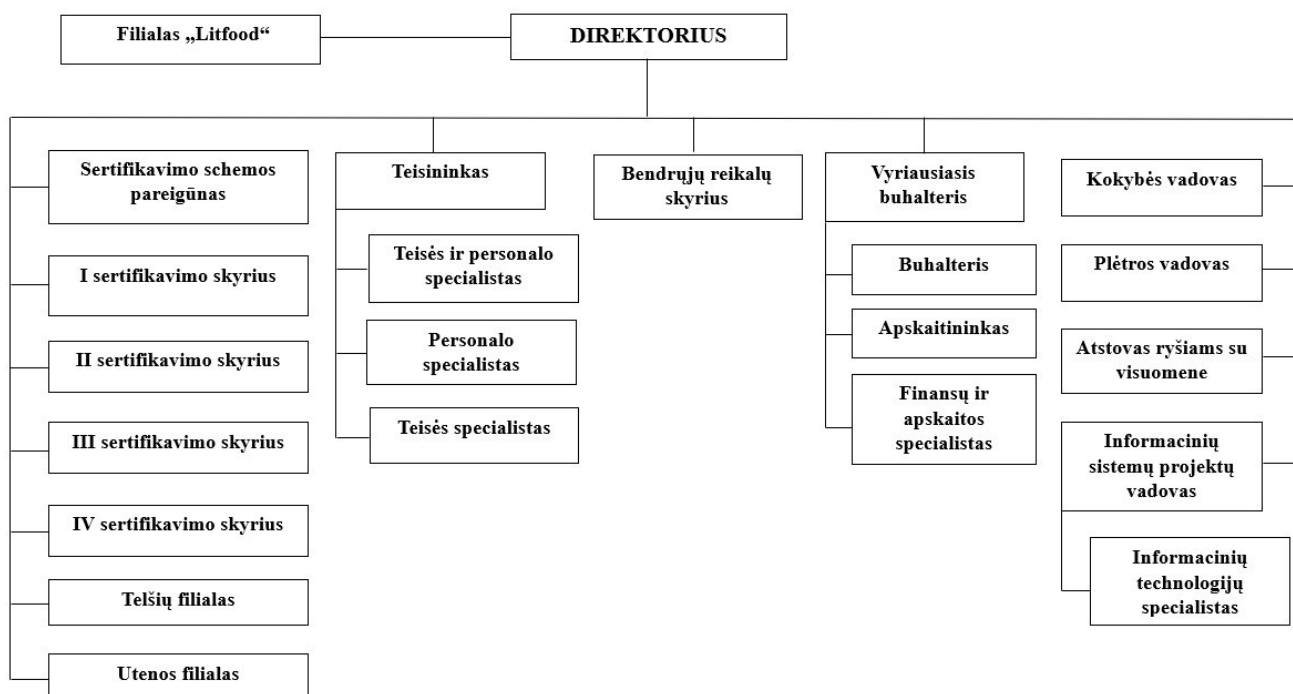
Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 8–21 straipsniuose nustatytas valstybės intervencijos ir paramos privačiam sandėliavimui priemonės.

Pagal pasikeitusį LR viešųjų įstaigų įstatymą, pakeisti ir įstaigos įstatai (galiojanti redakcija patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2025 m. kovo 10 d. įsakymu Nr. 3D-123) . LR viešųjų įstaigų įstatymo (šiuo metu galiojanti redakcija) 20 straipsnio 2 dalies 18 punktą numato, kad viešosios įstaigos vadovas atsakingas viešosios įstaigos struktūros ir pareigybių sąrašo patvirtinimą (iki LR viešųjų įstaigų įstatymo pakeitimo šią funkciją atliko visuotinis dalininko susirinkimas). Įstaigos Įstatų 34 punktą numato, kad įstaigos direktoriaus kompetencija ir sprendimų priėmimo tvarka nesiskiria nuo nurodytųjų LR viešųjų įstaigų įstatyme, išskyrus šio įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 15 punkte nustatytą įstaigos vadovo pareigą. Atsižvelgiant į tai, įstaigos valdymo struktūra ir pareigybių sąrašas patvirtinti įstaigos direktoriaus 2025-05-09 įsakymu Nr. V-67.

Įstaigos valdymo (organizacinė) struktūra pateikiama žemiau (Žr. 1 schemą).

1 schema.

VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS „EKOAGROS“ VALDYMO STRUKTŪRA

Įstaigos struktūriniai padaliniai ir veiklos sritys:

I ir IV sertifikavimo skyriai ir Telšių bei Utenos filialai vykdo ekologinės ir NKP gamybos sertifikavimą, t. y. jie teritoriniu požiūriu pasidalinę Lietuvos teritoriją vykdo analogišką veiklą sertifikuoja augalininkyste ir gyvulininkyste užsiimančius veiklos vykdytojus / pareiškėjus.

II sertifikavimo skyrius sertifikuoja ūkio subjektus pagal Jungtinių Amerikos Valstijų Žemės ūkio departamento Nacionalinę ekologijos programą (USDA NOP).

III sertifikavimo skyrius sertifikuoja ekologiškų produktų tvarkymo veiklos vykdytojus. Veiklą vykdo visoje Lietuvoje, turi apie 350 klientų.

Filialo „Litfood“ veiklos sritys: iš Europos žemės ūkio garantijų fondo finansuojamų žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo priemonių administravimas: intervencinis žemės ūkio ir maisto produktų pirkimas, sandėliavimas ir pardavimas iš intervencinių sandėlių; parama už privatų žemės ūkio ir maisto produktų sandėliavimą; žemės ūkio ir maisto produktų eksporto skatinimo priemonių vykdymas: Lietuvos žemės ūkio, maisto ir gėrimų produktų gamintojų-įmonių dalyvavimo komercinėse parodose, mugėse, verslo misijose, informacinėse dienose eksporto skatinimo ir Lietuvos reprezentavimo tikslais organizavimas (paraiškų dėl paramos įmonėms rengimas, paramos administravimas, renginių organizavimas, ūkio subjektų

eksporto kompetencijų ugdymas ir informavimas); rinkų lietuviškų produktų eksportui analizė (ekonominiai rodikliai, paklausa–pasiūla ir kt.); informacijos ūkio subjektams eksporto klausimais teikimo organizavimas, ūkio subjektų poreikio analizė; užsienio šalių nustatytų prekybos sąlygų, procedūrų ir reikalavimų duomenų analizė ir sisteminimas; informacinių konsultacinių seminarų, konferencijų ir mokymų apie eksporto rinkas organizavimas; dalyvavimo ES ar iš kitų išorinių šaltinių finansuojamuose eksporto skatinimo projektuose galimybių paieška ir įgyvendinimo organizavimas; leidinių leidybos organizavimas, lietuviškų maisto produktų populiarinimo iniciatyvų užsienio šalyse organizavimas; informacijos apie Lietuvos eksportuotojus sisteminimas ir elektroninių duomenų rinkinių administravimas.

2.2. Įstaigos konkurentai

Žemės ūkio ministro 2023 m. lapkričio 15 d. įsakymu Nr. 3D-742 suteiktas leidimas Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų Sertifikavimo skyriui sertifikuoti ir vykdyti pagal Nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų produktų priežiūrą Nacionalinės maisto kokybės sistemos taisyklių nustatyta tvarka, suteikiant suteiktu Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų Sertifikavimo skyriui kodą LT-NKP-003. Dalis įstaigos pareiškėjų perėjo sertifikuotis į Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmus. Taip pat išlieka grėsmė, kad veiklos vykdytojai / pareiškėjai ar kompetentingi darbuotojai pereis į naujai steigiamas sertifikavimo įstaigas.

IŠVADA

Įvertinus **Organizacijos dydį, struktūrą ir perduotus sprendimų priėmimo įgaliojimus** ir atsižvelgiant į tai, kad įstaiga turi nutolusius struktūrinius padalinius (filialus), kurie turi teisę priimti savarankiškus sprendimus įstaigos vykdomose veiklos srityje, galima konstatuoti, kad pagal šį vertinimo kriterijų yra didesnė nei maža korupcijos rizika.

2.3. Vietovės ir sektoriai, kuriuose organizacija veikia arba ketina veikti

Įstaigos veiklos sritys:

- ekologinės žemės ūkio ir maisto produktų gamybos sertifikavimas Lietuvoje ir kitose valstybėse;
- pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą / pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų produktų, jų auginimo, gamybos ir (ar) perdirbimo proceso sertifikavimas ir priežiūra bei šių produktų tiekimo rinkai proceso priežiūra;
- iš Europos žemės ūkio garantijų fondo finansuojamų žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo priemonių administravimas: intervencinis žemės ūkio ir maisto produktų pirkimas, sandėliavimas ir pardavimas iš intervencinių sandėlių; parama už privatų žemės ūkio ir maisto produktų sandėliavimą;
- žemės ūkio ir maisto produktų eksporto skatinimo priemonių vykdymas: Lietuvos žemės ūkio, maisto ir gėrimų produktų gamintojų-įmonių dalyvavimo komercinėse parodose, mugėse, verslo misijose, informacinėse dienose eksporto skatinimo ir Lietuvos reprezentavimo tikslais organizavimas (paraiškų dėl paramos įmonėms rengimas, paramos administravimas, renginių organizavimas, ūkio subjektų eksporto kompetencijų ugdymas ir informavimas); rinkų lietuviškų produktų eksportui analizė (ekonominiai rodikliai, paklausa–pasiūla ir kt.); informacijos ūkio subjektams eksporto klausimais teikimo organizavimas, ūkio subjektų poreikio analizė; užsienio šalių nustatytų prekybos sąlygų, procedūrų ir reikalavimų duomenų analizė ir sisteminimas; informacinių konsultacinių seminarų, konferencijų ir mokymų apie eksporto rinkas organizavimas; dalyvavimo ES ar iš kitų išorinių šaltinių finansuojamuose eksporto skatinimo projektuose galimybių paieška ir įgyvendinimo organizavimas; leidinių leidybos organizavimas, lietuviškų maisto produktų populiarinimo iniciatyvų užsienio šalyse organizavimas; informacijos apie Lietuvos eksportuotojus sisteminimas ir elektroninių duomenų rinkinių administravimas;

- šviečiamoji veikla ekologiškų žemės ūkio ir maisto produktų bei pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą / pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų produktų sertifikavimo temomis;
- kitų sertifikavimo paslaugų teikimas Lietuvoje ir kitose valstybėse.

Korupcijos problematika sektoriuje

Bendras korupcijos paplitimo suvaldymas šalyje yra tiesiogiai susijęs su žemės ūkio sektoriaus efektyvumu.² Europos Komisija, aptardama žemės ūkio subsidijų paskirstymą ir ES šalyse pasitaikiusių neatitikčių atvejus, nurodo, kad šioje srityje svarbi „nulinės tolerancijos“ sukčiavimui politika.³ Tačiau vis tik, kaip nurodo šaltiniai, Europos Komisija negriežtina kontrolės ar korupcijos prevencijos politikos – siekiama suteikti daugiau įgaliojimų šalių lyderiams – kontroliuoti ir audituoti – kaip yra išleidžiamas ES skiriamas finansavimas.

Tyrimais patvirtinta, kad ekonominė krizė turi tiesioginių sąsajų su korupcijos apraiškų padidėjimu ir žemės ūkio veiklų priežiūros srityse. Nustatyta, kad, kuo didesnis vyriausybės veiksmingumas vykdant korupcijos kontrolę – tuo techniškai mažėja valstybių narių žemės ūkio produkcijos efektyvumas (*ang.*: „*the control of corruption in the presence of high government effectiveness, decreases the technical efficiency of agricultural production in the Member States.*“).⁴ Tačiau ES lėšų paskirstymas siekiant mažinti korupcijos apraiškas išlieka aktualus.⁵

Europos Komisija 2023 m. liepos 5 d. pristatė naujojo „Specialiojo Eurobarometro 534“ dėl gyventojų požiūrio į korupciją rezultatus. Šių metų tyrime iš viso dalyvavo 26 404 ES valstybių narių gyventojai, tarp jų – 1 005 Lietuvos respondentai. Apklausa atlikta tiesioginio interviu būdu 2023 m. balandžio 13 – gegužės 1 d. Dauguma gyventojų (83 proc.) mano, kad korupcijos problema yra paplitusi Lietuvoje. Lyginant su praėjusiais metais, rezultatas pablogėjo nežymiai (2022 m. – 81 proc.), tačiau nuo 2013 m. fiksuojama reikšminga pažanga, kai 95 proc. respondentų teigė, jog korupcija yra paplitusi. Kita vertus, pastaraisiais metais gyventojai dėl korupcijos situacijos pokyčio yra nusiteikę labiau pesimistiškai negu optimistiškai. Daugiau respondentų mano, kad korupcijos lygis per pastaruosius trejus metus padidėjo (26 proc.) negu sumažėjo (22 proc.). Praėjusiais metais, atvirkščiai, gyventojai buvo nusiteikę optimistiškiau. Pagrindinės institucijos ir sritys, kurios suvokiamos kaip labiausiai korumpuotos, nesikeitė – tai sveikatos priežiūros sistema, nacionalinio, regioninio ar vietinio lygmens politikai, politinės partijos, viešiesiems konkursams vadovaujantys valstybės tarnautojai ir statybų leidimus išduodantys valstybės tarnautojai. Lyginant šį pokytį dešimties metų laikotarpyje, visų minėtų sričių vertinimai pablogėjo, išskyrus sveikatos priežiūros, kurios korumpuotumo vertinimas – pagerėjo. Gyventojų teigimu, korupcija yra paplitusi tiek nacionalinėse (78 proc.), tiek vietinėse ar regioninėse viešosiose institucijose (81 proc.), tačiau pastarųjų rezultatas, lyginant su praėjusiais metais, pablogėjo (2022 m. – 78 proc.). Korupciją toleruojančių asmenų Lietuvoje per pastaruosius metus sumažėjo nuo 46 proc. 2022 m. iki 40 proc. 2023 m., tačiau rodiklis vis dar viršija ES vidurkį (36 proc.). Kita vertus, gyventojai tapo

² Mohammad Monirul Hasan, and József Tóth. Corruption and the agricultural production efficiency of the European countries during the recent economic crisis, 2015, https://www.researchgate.net/publication/288825502_Corruption_and_the_agricultural_production_efficiency_of_the_European_countries_during_the_recent_economic_crisis

³ How Oligarchs and Populists Milk the E.U. for Millions, 2019.11.03, The New York Times, <https://www.nytimes.com/2019/11/03/world/europe/eu-farm-subsidy-hungary.html>

⁴ Mohammad Monirul Hasan, and József Tóth. Corruption and the agricultural production efficiency of the European countries during the recent economic crisis, 2015, https://www.researchgate.net/publication/288825502_Corruption_and_the_agricultural_production_efficiency_of_the_European_countries_during_the_recent_economic_crisis

⁵ A Broken System: How EU Farming Subsidies Lead to Land Grabbing in Hungary, <https://www.slowfood.com/slowlife/en/a-broken-system-how-eu-farming-subsidies-lead-to-land-grabbing-in-hungary/>

nepakantesni bet kokioms korupcijos formoms – dovanoti dovaną, daryti paslaugą arba duoti pinigų už viešąją paslaugą nėra priimtina 72 proc. gyventojų, kai 2022 m. buvo 66 proc., o 2013 m. – 44 proc.⁶.

Europos Komisija 2024 m. liepos mėn. paskelbė 2024 m. Teisinės valstybės principo taikymo ataskaitą (angl. *Rule of Law report*)⁷, kurioje apžvelgiama kiekvienos valstybės narės, įskaitant Lietuvą, padėtis. Lietuvoje raginama nustatyti dar daugiau apsaugos priemonių, susijusių su teisėjų skyrimo skaidrumu, tęsiama teisinės pagalbos sistemos reforma ir pagerintos teisinės pagalbos teikėjų dalyvavimo joje sąlygos, atlikti tiksliniai patikrinimai didelės rizikos srityse, tokiose kaip viešieji pirkimai, statybos priežiūra ir teritorijų planavimas.

Valstybė (-ės): korupcijos rizikos lygis.

2024 metais Specialiųjų tyrimų tarnyba (STT) kryptingai įgyvendino savo misiją – mažinti korupciją Lietuvoje, stiprinti viešojo sektoriaus skaidrumą ir skatinti antikorupcinę kultūrą visuomenėje bei verslo aplinkoje. Tarp svarbiausių metų pasiekimų – gerėjantis Lietuvos įvertinimas tarptautiniuose antikorupciniuose tyrimuose, didėjanti nuteistų asmenų dalis STT tirtose baudžiamosiose bylose, trigubai išaugęs išitraukimas į antikorupcinio švietimo veiklas bei reikšmingai sustiprėjusi analitinė ir korupcijos prevencijos nustatytų rizikų vertinimo veikla. Šie rezultatai liudija apie profesionalų, strateginių ir rezultatais grįstą Tarnybos požiūrį į korupcijos užkardymą bei nacionalinių interesų apsaugą. Stebimas teigiamas Lietuvos antikorupcinės aplinkos vertinimo tendencijas tarptautiniuose tyrimuose – padidėjo vieni iš svarbiausių Lietuvos antikorupcinę pažangą vertinančių tyrimų rodikliai: Korupcijos kontrolės rodiklis – nuo 76 iki 78 balų, Korupcijos suvokimo indeksas – nuo 61 iki 63 balų. Pagal šių tyrimų rezultatus Lietuva užima 12-ą vietą tarp Europos Sąjungos valstybių.

Korupcijos suvokimo indeksas (KSI) parodo, kiek šalyje suvokiama valstybės bei savivaldybių tarnautojų ir politikų korupcija. Šis indeksas nustatomas remiantis verslo atstovų apklausomis ir kitais ekspertiniais tyrimais. KSI įverčiai rikiuojasi šimto balų skalėje, kur 100 balų žymi labai skaidrią valstybę, 0 – labai korumpuotą⁸.

Svarbu paminėti, jog naujausi Lietuvos korupcijos žemėlapiu duomenys⁹ rodo, korupcija kaip viena aktualiausių Lietuvos gyventojams problemų užima penktąją vietą, o kaip svarbesnes problemas gyventojai nurodo dideles kainas/infliaciją, mažus atlyginimus, sveikatos apsaugos problemas ir narkotikų vartojimą. 2023 m. kaip, labai rimtą problemą – korupciją, nurodė 37 % gyventojų, o 2022 m. – 34 % gyventojų. Įmonių vadovai korupciją, kaip labai rimtą problemą, paminėjo 9 vietoje (24 %), 2022 m. korupcija buvo 6 vietoje (24 %). Tarp įmonių vadovams pateiktų verslo vystymosi problemų korupcija užėmė 9 vietą - 10 % respondentų nurodė, kad korupcija yra labai didelė problema jų verslui. Valstybės tarnautojai, iš visų pateiktų problemų, korupciją priskyrė 7 vietai – 28 % mano, kad korupcija yra labai svarbi problema Lietuvoje. Palyginimui, 2022 m. korupcija surinko 32 %, užimdama penktąją vietą. Procentine išraiška, korupcija yra svarbiausia gyventojams, mažiausiai svarbi – įmonių vadovams. Šią tendenciją galima pastebėti ir praeitų metų tyrimo rezultatuose. 20 % gyventojų mano, kad korupcijos mastai per pastaruosius 12 mėn. sumažėjo, 42 % mano, kad nepakito, o 25 % mano, kad korupcijos mastai Lietuvoje išaugo. Lyginant su 2022 m., buvo daugiau manančių, kad korupcijos mastai sumažėjo (27 %), mažiau galvojančių, kad mastai nepakito (33 %), ir vienu procentiniu punktu daugiau manančių, kad korupcijos mastai išaugo (26 %). Vertinant ateinančius tris metus, 25 % Lietuvos gyventojų tikisi, kad korupcija sumažės, 42 % mano, kad nepakis, 16 % galvoja, kad mastai išaugo. 2022 m. šie rodikliai buvo atitinkamai: 26%; 45 %; 13 %, tad reikšmingų skirtumų nėra. Didžiausi gyventojų pasinaudojimo pažintimis indeksai yra būdingi lankantis žemės duomenų skyriuje (0,24).

Sektorius: korupcijos rizikos lygis.

⁶ https://www.stt.lt/data/public/uploads/2023/08/0824-apzvalga_2023_eb_gyventojai_korupcija.pdf

⁷ https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_lt

⁸ <https://www.transparency.lt/korupcijos-suvokimo-indeksas-ksi/>

⁹ <https://www.stt.lt/analitine-antikorupcine-zvalgyba/lietuvos-korupcijos-zemelapis/7437>

Vertinant STT inicijuoto tyrimo „Lietuvos korupcijos žemėlapis 2023/2024“ duomenis pastebėta, jog jo sudarymo metu gyventojai, įstaigų vadovai (ar jų atstovai) ir valstybės tarnautojai nevertino įstaigos atskirai. Ministerijų ir pavaldžių įstaigų korumpuotumo vertinime Žemės ūkio ministerija ir jai pavaldžios įstaigos yra trečioje vietoje.

Įstaigos pagrindinė veikla – Lietuvoje. Tačiau įstaiga, veikdama Turkijoje, Kazachstane, Ukrainoje susiduria ir susidurs su padidintomis korupcijos rizikos grėsmėmis, nes šios šalys įvardijamos rizikingomis pagal pasauliniu mastu pripažįstamą Korupcijos suvokimo indeksą. Įstaigos filialo „Litfood“ veikla – dalyvavimas tarptautinėse parodose ir verslo misijose– nevertinama užsienio valstybių kontekste kaip rizikinga korupcijos požiūriu, atsižvelgiant į atitinkamos veiklos pobūdį, tai, kad parodos organizuojamos konkrečių subjektų, konkrečiose nustatytose vietose.

Lentelė 2. Korupcijos suvokimo indeksas (KPI) ir valstybių vieta tarpe šalių.

Šalis	2023 m. balas*	Vieta šalių tarpe 2024 m.**
Lietuva	63 iš 100	32 iš 180
Kazachstanas	40 iš 100	88 iš 180
Turkija	34 iš 100	107 iš 180
Ukraina	35 iš 100	105 iš 180

* Kuo arčiau 100 balų, tuo korupcija mažesnė

** Kuo aukštesnė vieta, arčiau 1, - tuo šalis skaidresnė kitų, 180-ies tirtų šalių tarpe

IŠVADA

Įvertinus **Vietovę ir sektorius, kuriuose organizacija veikia arba ketina veikti** ir atsižvelgiant į tai, kad nors įstaiga veikia Lietuvoje, kurios korupcijos rizikingumas yra vidutinis, tačiau 2019 m. įstaiga buvo įtraukta į teisėsaugos įstaigų rizikų vertinimą, t. y. STT 2019 m. vasario 26 d. antikorupcinio vertinimo išvada Nr. 4-01-1973 „Dėl ekologinio žemės ūkio taisyklių“¹⁰, ir jų metu buvo nustatyta didelė korupcijos rizika, susijusi su veiklos reglamentavimo trūkumais, taip pat atsižvelgiant į tai, kad įstaigos veikla taip pat yra susijusi su šalimis – Turkija, Kazachstanu, Ukraina, kuriose korupcijos rizikos lygis yra labai didelis, todėl galima konstatuoti, kad vykdytą veiklą Turkijoje, Kazachstane, Ukrainoje, įstaigos veikla vertintina, kaip patenkanti į didelės korupcijos riziką.

2.4. Organizacijos veiklos ir operacijų pobūdis, mastas, sudėtingumas

Įstaigos veiklą reglamentuoja ES ir Lietuvos reglamentai ir teisės aktai (talpinama Z:\Dokumentai\43 IŠORINIAI DOKUMENTAI).

Įstaiga turi pasitvirtinusi vidaus veiklos procedūras, tvarkų aprašus ir darbo instrukcijas, (talpinama Z:\Dokumentai\11 DARBO INSTRUKCIJOS (DI); Z:\Dokumentai\12 PROCEDŪROS (PR); Z:\Dokumentai\13 TVARKOS (TV)); Z:\Dokumentai ir Duomenų valdymo sistemoje (DVS)).

Įstaiga atitinka LST EN ISO/IEC 17065:2012 standarto reikalavimus ir akredituota atlikti pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų produktų sertifikavimą (2025-02-12 Nacionalinio akreditacijos biuro akreditavimo pažymėjimas Nr. LA.03.007, galioja iki 2025-09-02).

Įstaiga taip pat yra akredituota vykdyti sertifikavimo veiklą USDA NOP pagal 1990 m. Ekologinio maisto gamybos aktą ir USDA ekologijos reglamentą (7 CFR 205 dalis).

Įstaigos veiklos sritys – ekologinės žemės ūkio ir maisto produktų gamybos sertifikavimas ir pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintų produktų, jų gamybos, auginimo ir (ar)

¹⁰ <https://www.stt.lt/naujienos/7464/pateikti-pasiulymai-zemes-ukio-ministerijai-del-ekologinio-zemes-ukio-taisykliu:2658>

perdirbimo proceso sertifikavimas ir priežiūra bei šių produktų tiekimo rinkai proceso priežiūra, valstybės intervencijos ir paramos privačiam sandėliavimui priemonių administravimas pagal LR korupcijos prevencijos įstatymo 6 str. 3 dalyje numatytą 1 kriterijų patenka prie Valstybės ar savivaldybės veiklos sričių ar procesų, kuriuose atliekama korupcijos rizikos analizė: 3) priimami sprendimai yra susiję su materialine ar kitokia suinteresuoto asmens nauda, leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu, kontrolės ar priežiūros vykdymu.

Be to, įstaigos darbuotojai, vykdydami ekologinės žemės ūkio ir maisto produktų gamybos sertifikavimą ir pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų produktų, jų gamybos, auginimo ir (ar) perdirbimo proceso sertifikavimą ir priežiūrą bei šių produktų tiekimo rinkai proceso priežiūrą, turi betarpiškai bendrauti su klientais, vietoje atlikti žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintų produktų, jų gamybos, auginimo ir (ar) perdirbimo procesų vertinimą; vykdant valstybės intervencijos ir paramos privačiam sandėliavimui priemonių administravimą priimamos paraiškos, atliekamos patikros, priimami sprendimai. Todėl yra didelė rizika, kad įstaigos darbuotojai gali patekti į korupcines situacijas.

IŠVADA

Įvertinus **Organizacijos veiklos ir operacijų pobūdį, mastą, sudėtingumą** ir atsižvelgiant į tai, kad nors įstaiga savo veikloje vadovaujasi ES reglamentais, Lietuvos teisės aktais, įstaigos veiklos darbo instrukcijomis ir procedūromis, tačiau įstaigai vykdant veiklą *priimami sprendimai yra susiję su materialine ar kitokia suinteresuoto asmens nauda, leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu, kontrolės ar priežiūros vykdymu*, galima konstatuoti, kad pagal šį vertinimo kriterijų yra vidutinė korupcijos rizika.

2.4. Organizacijos kontroliuojami ir organizaciją kontroliuojantys subjektai

Organizaciją ir jos veiklą kontroliuojantys subjektai

Įstaigos veiklą kontroliuoja jos steigėja – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

Įstaigos valdybos sudėtis patvirtinta žemės ūkio ministro 2024 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 3D-828. Siekiant įgyvendinti gerosios valdysenos principus, ji sudaryta iš 5 narių, kur 3 nariai – nepriklausomi, o 2 – Žemės ūkio ministerijos atstovai. Valdybos kadencijos trukmė – 5 metai.

Įstaigos valdybą sudaro:

- Nomedą Patackienė – nepriklausoma narė, turinti procesų valdymo, vidaus kontrolės ir kokybės užtikrinimo srities kompetenciją (valdybos pirmininkė).
- Paulius Lukševičius – nepriklausomas narys, turintis strateginio planavimo ir valdymo srities kompetenciją.
- Dovilė Pundinienė – nepriklausoma narė, turinti finansų (valdymo / analizės / audito) srities kompetenciją.
- Karolis Tvaskus – Žemės ūkio ministerijos Turto ir viešųjų pirkimų skyriaus vedėjas, turintis valdysenos srities kompetenciją.
- Regina Voverytė-Šimkienė – Žemės ūkio ministerijos Augalininkystės ir žaliųjų technologijų skyriaus vedėja, turinti politikos formavimo ekologinės žemės ūkio ir maisto produktų auginimo, gamybos ir (ar) perdirbimo sertifikavimo srityje kompetenciją.

Valdybai suteikti Viešųjų įstaigų įstatyme ir įstaigos įstatuose numatyti įgaliojimai. Valdyba teikia visuotiniam dalininkų susirinkimui išvadas dėl veiklos strategijos, metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir veiklos ataskaitos, teikia pasiūlymus direktoriui dėl gerosios valdysenos principų diegimo, kitų veiksmų veiklos efektyvumui ir skaidrumui didinti, nustato vidaus kontrolės tvarką ir atlieka kitas funkcijas.

Įstaigos kaip viešosios įstaigos veiklą taip pat kontroliuoja įmonių veiklos kontrolės funkcijas vykdančios valstybės įstaigos – Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (VMI), Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo

ministerijos (SODRA), Valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (VDI) ir kitos įstaigos.

Nepriklausoma kontrolė

Kadangi įstaiga veikia kaip akredituota sertifikavimo įstaiga, jos sertifikavimo veiklą kontroliuoja ir prižiūri Lietuvos Nacionalinis akreditacijos biuras ir Jungtinių Amerikos Valstijų Žemės ūkio departamentas.

Savikontrolė

Vidaus kontrolės pagrindinis tikslas yra užtikrinti, kad įstaigos veikla būtų vykdoma įstatymų, kitų teisės aktų nustatyta tvarka, pagal patvirtintus veiklos planus, programas bei procedūras, kad įstaigos turtas bei įsipareigojimai tretiesiems asmenims būtų apsaugoti nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo ar kitų neteisėtų veikų ir būtų naudojamas efektyviai, ekonomiškai, rezultatyviai, skaidriai ir pagal paskirtį, laiku gaunama finansinė informacija, sudaromos tikslios, patikimos finansinės ir kitos ataskaitos. Vidaus kontrolės procedūros nustatomos, atsižvelgiant į vidaus kontrolės tikslą, veiklos riziką, vidaus kontrolės pastovumą bei jos atlikimo sąnaudas, apskaitos informacinę sistemą, turto apsaugos būklę ir kitus vidaus kontrolės kriterijus.

Teisės aktai, reglamentuojantys įstaigos veiklą ir įgyvendinantys vidaus kontrolės elementus, taip pat už apibrėžtų vidaus kontrolės elementus įgyvendinančius teisės aktus atsakingi asmenys, stebėseną atliekantys asmenys pateikiami įstaigos vidaus kontrolės politikos, patvirtintos Įstaigos direktoriaus 2021 m. lapkričio 30 d. įsakyme Nr. V-194 su visais vėlesniais pakeitimais ir / ar papildymais, priede Nr. 1.

Įstaigoje taip pat paskirti darbuotojai, atsakingi už korupcijos prevenciją. Tačiau korupcijos prevencijos funkcijos jiems priskirtos kaip papildomos prie pagrindinių funkcijų.

Organizacijos kontroliuojami subjektai

Įstaiga kontroliuojamų subjektų šiuo metu neturi.

IŠVADA

Įvertinus **Organizacijos kontroliuojamus ir organizaciją kontroliuojančius subjektus**, nustatyta, kad įstaigos veiklos kontrolė apima tiek vidinę, tiek išorinę veiklos kontrolę, todėl galima konstatuoti, kad pagal šį kriterijų yra mažesnė nei maža korupcijos rizika.

2.5. Organizacijos veiklos partneriai

Įstaigos veiklos partneriai Lietuvoje:

1. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija;
2. Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos;
3. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba;
4. Valstybinė augalininkystės tarnyba;
5. Nacionalinis akreditacijos biuras;
6. VĮ Žemės ūkio duomenų centras;
7. VŠĮ Žemės ūkio konsultavimo tarnyba;
8. Lietuvos vartotojų institutas;
9. Muitinės departamentas prie LR finansų ministerijos;
10. Vytauto Didžiojo Universiteto Žemės ūkio akademija;
11. Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūra;
12. Priežiūros institucijų asociacija (PIA);
13. Lietuvos ekologinių ūkių asociacija;
14. Lietuvos daržovių augintojų asociacija.

Didžioji dalis aukščiau nurodytų įstaigos veiklos partnerių savarankiškai vykdo korupcijos prevencijos priemones (Žr. Lentelę 3), todėl bendradarbiavimas su jais įstaigai nekelia korupcijos rizikos.

Lentelė 3. Korupcijos prevencijos priemonių vykdymas.

Nr.	Įstaiga	Korupcijos prevencijos priemonių vykdymas*	Šaltinis
1.	Žemės ūkio ministerija	Vykdo	https://zum.lrv.lt/lt/korupcijos-prevencija-1
2.	Nacionalinė mokėjimo agentūra	Vykdo	https://nma.lrv.lt/lt/korupcijos-prevencija/
3.	Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba	Vykdo	https://vmvt.lrv.lt/lt/korupcijos-prevencija/
4.	Valstybinė augalininkystės tarnyba	Vykdo	https://vatzum.lrv.lt/lt/korupcijos-prevencija/bendroji-informacija-2/
5.	VĮ Žemės ūkio duomenų centras	Vykdo	https://zudc.lt/korupcijos-prevencija/
6.	Nacionalinis akreditacijos biuras	Vykdo	https://nab.lrv.lt/lt/korupcijos-prevencija/
7.	Muitinės departamentas	Vykdo	https://lrmuitine.lt/web/guest/836
8.	Žemės ūkio konsultavimo tarnyba	Vykdo	https://www.lzukt.lt/apie-mus/
9.	Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūra	Vykdo	https://vssa.lrv.lt/lt/korupcijos-prevencija

* Lietuvos Respublikos Korupcijos prevencijos įstatymu numatytos korupcijos prevencijos priemonės

Įstaigos veiklos partneriai užsienyje:

1. Jungtinių Amerikos Valstijų Žemės ūkio departamentas (akredituoja įstaigos vykdomą veiklą pagal JAV Žemės ūkio departamento Nacionalinę ekologijos programą);
2. ABCERT AG (pagal susitarimą su šia sertifikavimo įstaiga tikrinama Bioland standarto reikalavimų atitiktis);
3. Demeter International e. V. (pagal susitarimą su šia organizacija tikrinami Demeter standarto reikalavimai);
4. Bio Suisse AG (pagal susitarimą su šia organizacija tikrinami Biosuisse standarto reikalavimai);
5. Naturland e. V. (pagal susitarimą su šia organizacija tikrinami Naturland standarto reikalavimai);
6. KRAV ekonomisk forening (pagal susitarimą su šia organizacija tikrinami KRAV standarto reikalavimai);
7. „Eco – Garden“ (pagal susitarimą su šia organizacija tikrinami pagal Taivano ekologinio žemės ūkio skatinimo įstatymo reikalavimus) nuo 2022-05-06;
8. Įstaiga yra The International Federation of Organic Agriculture Movements – Organics International (IFOAM - Organics International) narė;
9. Įstaiga yra The International Federation of Organic Agriculture Movements – Organics Europe (IFOAM – Organics Europe) narė;
10. Įstaiga yra The European Organic Certifiers Council (EOCC) narė;
11. Įstaiga yra Accredited Certifiers Association (ACA) narė;
12. ARYA Denetim Gozetim ve Belgelendirme Hizmetleri Tic. Ltd. Sti. (USDA NOP sertifikavimo ofisas Turkijoje, pagal sutartį bendradarbiaujama siekiant, kad būtų teikiamos ekologinės gamybos, ekologiškų produktų tvarkymo sertifikavimo paslaugos pagal Jungtinių Amerikos Valstijų Žemės ūkio departamento Nacionalinę ekologijos programą Turkijoje);
13. SIMURG Belgelendirme Ltd. Sti. (USDA NOP sertifikavimo ofisas Turkijoje, pagal sutartį bendradarbiaujama siekiant, kad būtų teikiamos ekologinės gamybos, ekologiškų produktų tvarkymo

sertifikavimo paslaugos pagal Jungtinių Amerikos Valstijų Žemės ūkio departamento Nacionalinę ekologijos programą Turkijoje);

14. BIOBEL Sertifikasyon Denetim Gozetim Ve Egitim Hizmetleri Ltd. Sti. (USDA NOP sertifikavimo ofisas Turkijoje, pagal sutartį bendradarbiaujama siekiant, kad būtų teikiamos ekologinės gamybos, ekologiškų produktų tvarkymo sertifikavimo paslaugos pagal Jungtinių Amerikos Valstijų Žemės ūkio departamento Nacionalinę ekologijos programą Turkijoje);

15. EGETAR Kontrol Ve Sertifikasyon Hizmetleri Ltd. Sti (USDA NOP sertifikavimo ofisas Turkijoje, pagal sutartį bendradarbiaujama siekiant, kad būtų teikiamos ekologinės gamybos, ekologiškų produktų tvarkymo sertifikavimo paslaugos pagal Jungtinių Amerikos Valstijų Žemės ūkio departamento Nacionalinę ekologijos programą Turkijoje);

16. Ozgur Cobanoglu (tikrinimo paslaugos pagal Jungtinių Amerikos Valstijų Žemės ūkio departamento Nacionalinę ekologijos programą Turkijoje).

Tiekėjų, iš kurių LR viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka vykdant tarptautinius ir supaprastintus pirkimus (išskyrus mažos vertės pirkimus), yra perkamos prekės, darbai ar paslaugos, grupės:

1. Tiekėjai, iš kurių paslaugos, darbai ir prekės yra įsigyjamoms Lietuvoje;
2. Tiekėjai, iš kurių paslaugos, darbai ir prekės yra įsigyjamoms užsienio šalyse. Į šią grupę nepatenka Tiekėjai, jeigu prekes patiekti, paslaugas teikti ar darbus atlikti gali tik konkretus tiekėjas dėl išimtinių teisių, įskaitant intelektinės nuosavybės teises, apsaugos (pvz. *dalyvavimo parodose paslaugos, kai jos įsigyjamoms iš parodos organizatoriaus pagal visiems paslaugų gavėjams taikomą vienodą paslaugų kainodarą*).

IŠVADA

Įvertinus **Organizacijos veiklos partnerius**, matyti, kad dauguma įstaigos veiklos užsienio partnerių veikia šalyse, kuriose korupcijos suvokimo indeksas yra aukštas, ir nors partnerystė ir sertifikuojami ūkio subjektai Turkijoje sudaro labai mažą dalį įstaigos veiklos, tačiau Turkijoje korupcijos rizikos lygis yra labai didelis. Įstaigos veiklos partneriai Lietuvoje daugiausia yra valstybės įstaigos ir kitos organizacijos, kurios savarankiškai vykdo korupcijos prevencijos priemones ir įstaigos veiklai nekelia korupcijos rizikos, išskyrus paslaugų tiekėjus, iš kurių LR viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka, yra perkamos prekės, darbai ar paslaugos, kurie gali kelti korupcijos riziką. Todėl galima konstatuoti, kad pagal šį kriterijų yra didelė korupcijos rizika.

Sąveikos su valstybės pareigūnais pobūdis ir mastas

Įstaigos kai kurių veiklos partnerių Lietuvoje darbuotojai yra valstybės tarnautojai:

1. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija;
2. Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos;
3. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba;
4. Valstybinė augalininkystės tarnyba;
5. Muitinės departamentas prie LR finansų ministerijos.

Tačiau, kaip buvo nurodyta aukščiau, šios įstaigos savarankiškai vykdo korupcijos prevencijos priemones, todėl sąveika su šiais valstybės tarnautojais įstaigai nekelia korupcijos rizikos.

Įstaigos veikla kontroliuojančių institucijų – VMI, SODRA, VDI, darbuotojai taip pat yra valstybės tarnautojai, tačiau ir šios įstaigos savarankiškai vykdo korupcijos prevencijos priemones (Žr. Lentelę 4), todėl sąveika su šiais valstybės tarnautojais įstaigai nekelia korupcijos rizikos.

Lentelė 4. Korupcijos prevencijos priemonių vykdymas.

Nr.	Įstaiga	Korupcijos	Šaltinis
-----	---------	------------	----------

		prevencijos priemonių vykdymas*	
1.	Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos	Vykdo	https://www.vmi.lt/cms/korupcijos-prevencija
2.	Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos	Vykdo	https://www.sodra.lt/lt/socialinis-draudimas/korupcijos-prevencija
3.	Valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos	Vykdo	https://www.vdi.lt/Forms/Tema.aspx?Tema_ID=64

* Lietuvos Respublikos Korupcijos prevencijos įstatymu numatytos korupcijos prevencijos priemonės

IŠVADA

Įvertinus **sąveikos su valstybės pareigūnais pobūdį ir mastą** bei šių įstaigų, kuriose dirba valstybės tarnautojai, vykdomą antikorpupcinę veiklą, galima konstatuoti, kad pagal šį vertinimo kriterijų yra mažesnė nei maža korupcijos rizika.

2.6. Taikomi įstatymų, įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų, sutartiniai ir profesiniai įsipareigojimai ir pareigos

Įstaigai yra keliami tokie įstatymų, įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų, sutartiniai ir profesiniai įsipareigojimai:

1. Pagal įstaigos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2025 m. kovo 10 d. įsakymu Nr. 3D-123 patvirtintus įstaigos įstatus (toliau – Įstatai)¹¹ jos veiklos tikslas – *tenkinti viešuosius interesus*, vykdyti ekologinės žemės ūkio ir maisto produktų gamybos bei pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų produktų, jų gamybos, auginimo ir (ar) perdirbimo sertifikavimą bei pagalbinių medžiagų, skirtų ekologiškai gamybai, atitikties vertinimą. Viešųjų interesų apsaugą užtikrina Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo (toliau – VPIDĮ) nuostatos. Vienas iš šiame įstatyme numatytų kontrolės institutų yra privačių interesų deklaravimas. Kaip nurodo šio įstatymo įgyvendinimo kontrolės funkcijas įgyvendinanti Vyriausioji tarnybinės etikos komisija: „*Pareigos deklaruoti privačius interesus vykdymas svarbus bent trimis požiūriais: asmeniniu, organizaciniu ir visuomeniniu. Asmeniniu požiūriu, tai rodo valstybinėje tarnyboje dirbančio asmens atsakingumą, rūpestingumą, visuotinai pripažintų tarnybinės etikos standartų laikymąsi. Organizaciniu požiūriu tai svarbu ne tik dėl deklaruojančiojo asmens reputacijos, bet ir dėl valstybės institucijos, kurioje jis dirba, prestižo. Visuomeniniu požiūriu, privačių interesų atskleidimas didina visuomenės pasitikėjimą valstybine tarnyba ir pačia valstybe*“¹². VPIDĮ reikalavimai yra taikomi įstaigos vadovams ir darbuotojams;

2. Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymas (toliau – Korupcijos prevencijos įstatymas) numato, kad jis yra taikomas ir viešosioms įstaigoms, kurios vienas iš steigėjų ar dalininkų yra valstybės ar savivaldybės institucija ar įstaiga ar viešojo sektoriaus subjektams. Atsižvelgiant į tai, kad įstaigos steigėja yra Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, šio įstatymo nuostatos visa apimtimi yra taikomos ir įstaigai;

¹¹ https://www.ekoagros.lt/media/1/documents/%C4%AEstatai_2024-01-02.pdf

¹² VTEK 2020-01-10 pranešimas, pasiekiamas: <https://www.vtek.lt/index.php/pranesimu-archyvas/691-visuomenei-kontroliuoti-viesojo-sektoriaus-sprendimu-skaidruma-nuo-siol-paprasciau>

3. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2025 m. balandžio 25 d. įsakymo Nr. 3D-242 patvirtintame VŠĮ „Ekoagros“ 2025-2027 metų strateginiame veiklos plane (toliau – Įstaigos 2025-2027 metų strateginis veiklos planas) viena iš įstaigos vertybių yra numatyta vertybė – „Skaidrumas“, todėl jos steigėjas įstaigai kelia aukščiausius vykdomos veiklos, sertifikavimo proceso ir naudojamo turto skaidrumo reikalavimus;

4. Įstaiga būdama akredituota sertifikavimo įstaiga turi užtikrinti tarptautiniame standarte ISO/IEC 17011:2017 numatytus reikalavimus ir pagrindinius principus, tokius kaip „nepriklausomumas“, „nešališkumas“ ir „skaidrumas“;

5. Tikslu didinti veiklos efektyvumą ir skaidrumą įstaiga yra įsidiėjusi Sertifikuojamų produktų, procesų ir paslaugų atitikties vertinimo sistemą, atitinkančią tarptautinio standarto ISO/IEC 17065:2012 reikalavimus.

IŠVADA

Įvertinus – **Taikomus įstatymų, įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų, sutartinius ir profesinius įsipareigojimus ir pareigas**, darytina išvada, kad įdiegta Antikorupcinės vadybos sistema, atitinkanti Lietuvos standarto LST ISO 37001:2017 reikalavimus, įstaigoje leidžia užtikrinti tinkamą VPIDĮ ir Korupcijos prevencijos įstatymo reikalavimų, Įstaigos 2025-2027 metų strateginiame veiklos plane numatytus tikslus, užtikrinti tarptautiniame standarte ISO/IEC 17011:2017 numatytus reikalavimus ir pagrindinius principus, taip pat užtikrinti aukščiausius vykdomos veiklos, sertifikavimo proceso ir naudojamo turto skaidrumo standartus.

3. ĮSTAIGOS KONTEKSTO ANALIZĖS IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Apibendrinus įstaigoje atliktą konteksto analizę, pateikiamos išvados:

1) Įvertinus – **Organizacijos dydį, struktūrą ir perduotus sprendimų priėmimo įgaliojimus** ir atsižvelgiant į tai, kad įstaiga turi nutolusius struktūrinius padalinius (sertifikavimo skyrius regionuose), kurie turi teisę priimti savarankiškus sprendimus sertifikavimo srityje, galima konstatuoti, kad pagal šį vertinimo kriterijų yra didesnė nei maža korupcijos rizika;

2) Įvertinus – **Vietovę ir sektorius, kuriuose organizacija veikia arba ketina veikti** ir atsižvelgiant į tai, kad nors Įstaiga veikia Lietuvoje, kurios korupcijos rizikingumas yra vidutinis, tačiau Įstaiga buvo įtraukta į teisėsaugos įstaigų rizikų vertinimą ir jų metu buvo nustatyta didelė korupcijos rizika, susijusi su veiklos reglamentavimo trūkumais, taip pat atsižvelgiant į tai, kad Įstaigos veikla taip pat yra susijusi su šalimis - Turkija, Kazachstanu, Ukraina, kuriose korupcijos rizikos lygis yra labai didelis, galima konstatuoti, kad pagal šį vertinimo kriterijų yra didelė korupcijos rizika;

3) Įvertinus – **Organizacijos veiklos ir operacijų pobūdį, mastą, sudėtingumą** ir atsižvelgiant į tai, kad nors įstaiga savo veikloje vadovaujasi ES reglamentais, Lietuvos teisės aktais, įstaigos veiklos darbo instrukcijomis ir procedūromis, tačiau įstaigai vykdant veiklą *priimami sprendimai yra susiję su materialine ar kitokia suinteresuoto asmens nauda, leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu, kontrolės ar priežiūros vykdymu*, galima konstatuoti, kad pagal šį vertinimo kriterijų yra vidutinė korupcijos rizika;

4) Įvertinus – **Organizacijos kontroliuojamus ir organizaciją kontroliuojančius subjektus** nustatyta, kad įstaigos veiklos kontrolė apima tiek vidinę, tiek išorinę veiklos kontrolę, galima konstatuoti, kad pagal šį kriterijų yra mažesnė nei maža korupcijos rizika;

5) Įvertinus – **Organizacijos veiklos partnerius**, matyti, kad dauguma įstaigos veiklos užsienio partnerių veikia šalyse, kuriose korupcijos suvokimo indeksas yra aukštas, ir nors partnerystė ir sertifikuojami ūkio subjektai Turkijoje sudaro labai mažą dalį įstaigos veiklos, tačiau Turkijoje korupcijos rizikos lygis yra labai didelis. Įstaigos veiklos partneriai Lietuvoje daugiausia yra valstybės įstaigos ir kitos

organizacijos, kurios savarankiškai vykdo korupcijos prevencijos priemones ir Įstaigos veiklai nekelia korupcijos rizikos, išskyrus paslaugų tiekėjus, iš kurių LR viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka, yra perkamos prekės, darbai ar paslaugos, kurie gali kelti korupcijos riziką. Todėl galima konstatuoti, kad pagal šį kriterijų yra didelė korupcijos rizika.

6) Įvertinus – **Sąveikos su valstybės pareigūnais pobūdį ir mastą** bei šių įstaigų, kuriose dirba valstybės tarnautojai, vykdomą antikorpucinę veiklą, galima konstatuoti, kad pagal šį vertinimo kriterijų yra mažesnė nei maža korupcijos rizika:

7) Įvertinus – **Taikomus įstatymų, įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų, sutartinius ir profesinius įsipareigojimus ir pareigas**, darytina išvada, kad Antikorpucinės vadybos sistemos, atitinkančios Lietuvos standarto LST ISO 37001:2017 reikalavimus, įdiegimas įstaigoje leidžia užtikrinti tinkamą VPIDĮ ir Korupcijos prevencijos įstatymo reikalavimus, pasiekti įstaigos 2025-2027 metų strateginiame veiklos plane numatytus tikslus, užtikrinti tarptautiniame standarte ISO/IEC 17011:2017 numatytus reikalavimus ir pagrindinius principus, taip pat užtikrinti aukščiausius vykdomos veiklos, sertifikavimo proceso ir naudojamo turto skaidrumo standartus.

Įstaigoje atliekami trečiųjų šalių būsimų veiklos partnerių ir atrankas į pareigybes, priskirtas didesnės nei mažos korupcijos rizikos pareigybių grupei, laimėjusių pretendentų bei esamų darbuotojų, kurie perkeliami į kitas pareigas, stropūs patikrinimai, vykdomas AVS monitoringas, darbuotojai deklaruoja privačius interesus, vykdoma šių deklaracijų pateikimo / atnaujinimo kontrolė ir t.t. Pabrėžtina, kad iš esmės savalaikiai įgyvendinamos VŠĮ „Ekoagros“ antikorpucinėje politikoje, Antikorpucinės vadybos sistemos vadove, Viešosios įstaigos „Ekoagros“ korupcijos rizikos vertinimo įgyvendinimo tvarkos apraše, Viešosios įstaigos „Ekoagros“ antikorpucinių kontrolės priemonių taikymo tvarkos apraše, Viešosios įstaigos „Ekoagros“ antikorpucinės vadybos sistemos monitoringo, matavimo, analizės ir įvertinimo tvarkos apraše numatytos AVS priemonės ir procesai.

Pagarbiai,
Antikorpucinės funkcijos atitikties vykdytoja
Aistė Tomkienė

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Ekoagros VŖĮ, Laisvės al. 67, LT-44304 Kaunas, Lietuva (2025-09-05 13:28:59)
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Konteksto nustatymo ataskaita 2025
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-05-20 Nr. AVS-19
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Aistė Tomkienė, Teisininkas
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-05-20 15:57:57 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-A
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-05-20 15:58:10 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	EID-SK 2016,2.5.4.97=#160e4e545245452d3130373437303133, AS Sertifitseerimiskeskus,EE
Sertifikato galiojimo laikas	2024-06-18 12:00:13–2029-06-17 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	-
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DocLogix v12.8.7.0
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2025-09-05 13:28:59)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2025-09-05 13:28:59 atspausdino Aistė Tomkienė
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-